

UTVÄRDERING: PILOTSAMARBETE MELLAN NORDISKA MUSEET OCH WIKIMEDIA SVERIGE

Bogserbåten Hercules, Stockholm, ligger vid en liten brygga förmodligen i Stockholms skärgård. Hercules är på denna bild ute på en nöjestrapp med uppspant sol-/regntak. Det var inte ovanligt att bogserbåtarna hyrdes på detta sätt av olika sällskap under sommarhelgerna. (Uppgift C G Olsson). Foto: Severin Nilsson. Nordiska museets arkiv.

Nordiska museet inledde hösten 2010 ett samarbete med Wikimedia Sverige, i syfte att i ett pilotprojekt publicera delar av de fotografiska samlingarna på Wikimedia, systersajt till Wikipedia. Genom att publicera fotografier och andra bilder på Wikimedia öppnas möjligheten för Wikipedias användare att använda dem i artiklar.

Cirka 1 000 fotografier och teckningar levererades i form av digitala bildfiler till Wikimedia Sverige. I november 2010 skickade museet ut ett pressmeddelande om samarbetet och om de

nu på Wikimedia Commons tillgängliga och fria bilderna. I samband med pressmeddelandet publicerades också en kort introduktionsfilm

Tyvärr blev det en fördröjning i bilduppladdningen från Wikimedias sida. Personal från Nordiska museet laddade därför manuellt upp ett antal bilder. Först i april 2011 genomförde Wikimedia Sverige uppladdningen av samtliga bildfiler. Då fanns ett antal dubblettbilder som behövde rensas bort, dessutom saknades länkar till Digitalt museum. Detta åtgärdades under sommaren.

I augusti 2011 fanns samtliga levererade bilder på plats, med metadata och länkar till Digitalt museum.

UPPHOVSRÄTT

Ett krav för att medverka i Wikimedia Commons är att bilderna ska gå att använda så fritt som möjligt. Två olika licenser har använts för de bilder som levererats. Nordiska museet licensierar idag avfotograferade tvådimensionella bilder med CC-BY, istället för att som med skannade fria bilder deklarerar utslocknad upphovsrätt. Därför har de avfotograferade daguerreotyperna som laddats upp till Wikimedia Commons (och som också finns på Flickr) just fått denna licens:

Märkningen av de övriga, helt fria, bilderna som laddats upp till Wikimedia Commons är:

STATISTIK

Wikimedia Commons har ett relativt trubbigt statistikverktyg. Vi kan inte se den totala besöksstatistiken på Wikimedia Commons. Däremot vet vi att ca 100 av Nordiska museets bilder på Wikimedia Commons har visats över en halv miljon gånger (april – augusti 2011). I jämförelse har museets 10 000 fotografiska bilder på Digitalt museum visats betydligt färre gånger¹. Likaså har museets fotografier ur samlingarna på Flickr visats betydligt färre gånger än på Wikimedia Commons².

Statistiken visar tydligt fördelarna som Wikimedia Commons ger, möjlighet till bildernas spridning i Wikipedia med kontext och i ett för användarna relevant sammanhang.

---

¹ Digitaltmuseum.se har ca 10 000 – 15 000 besökare totalt per månad, och då kan vi inte utläsa hur många som specifikt tittat på Nordiska museets bilder. Statistiken ger siffror för hela webbplatsen där många andra museer medverkar med material.

² Det går inte att få en specifik siffra för just det äldre bildmaterialet, men totalt sett har museets bilder på Flickr visats ca 26 000 gånger de senaste 7 månaderna, dvs. i snitt ca 3 700 ggr/månad.

ENSKILDA BILDER

Vissa bilder har visat sig vara mer eftertraktade än andra. Till exempel har det unika porträttet av Jenny Lind använts i ett stort antal artiklar i olika språkversioner av Wikipedia. Ett flertal av fotografierna har nått en internationell publik just genom att de införlivats i artiklar i olika språkversioner.

Saltpappersfotografi av Jenny Lind. Foto: Okänd. Nordiska museets arkiv.

SAMARBETET

Inledningsvis blev samarbetet med Wikimedia Sverige något oorganiserat, dels på grund av att organisationen är ideell, dess medarbetare arbetar på sin fritid med detta, och dels på grund av att vi själva inte hade en tillräckligt tydlig ansvarsfördelning internt.

Uppladdningen av fotografier drog ut på tiden, vilket orsakade en del problem då pressmeddelandet gick ut tidigt. Delvis kan problemen hänvisas till att detta var vår första leverans av bilder och tekniken var (från Wikimedia Sveriges sida) inte tillräckligt beprövad.

EXPONERING OCH MÖJLIGHETER

Genom Wikimedia Commons har ett fåtal av Nordiska museets fotografier och bilder visats för en stor internationell publik. Vi har genom 100 bilder nått en i siffror större publik än vad vi når genom hela museets hemsida. Det finns ytterligare värdefulla mätmetoder för att se effekterna av bilder och texter på Wikipedia. Man har t.ex. vid British Museum i London kunnat påvisa en växande trafik från artiklar på Wikipedia till den egna museisajten, dvs. genom länkar driver man trafik från Wikipedia till museets egen webbplats. Dessutom har man märkt en ökande bildförsäljning tack vare exponeringen på Wikipedia.

På det hela taget är distribution av Nordiska museets fotografier och bilder via Wikimedia Commons en nyttig och lärorik erfarenhet. Vi ser vilka samarbetsformer och publiceringsmetoder som ger störst nytta och vi lär oss hur vi bäst mäter de positiva effekterna för att sedan kunna styra insatserna därefter.

Vi lär oss också att samarbeta med en ideell organisation och vi utforskar möjligheterna att bidra till uppslagsverket Wikipedia. Samverkan med Wikipedia kan mycket väl integreras i ett arbete för ökad digital delaktighet (väcka nyfikenhet för att hämta information via webben,

osv.). Inte minst bidrar vi till att kulturarvet kan användas fritt av fler personer i fler sammanhang.

SLUTSATS

Nordiska museet bör fortsätta publicera bilder via Wikimedia Commons i samarbete med Wikimedia Sverige. Det är en viktig kanal för att förmedla kulturhistoriskt källmaterial, både för att materialet är fritt att använda och framförallt för att Wikipedia är en av de mest använda webbtjänsterna i Sverige och världen.

Innan leverans av nya bilder måste alla tekniska förutsättningar vara klara, och ansvarsfördelningen vara tydlig (internt och externt). Vidare måste museet, inför en ny leverans av bilder till Wikimedia Commons, utvärdera vilken typ av bilder som uppfattas som användbara för artiklar (det är genom artiklarna bilderna exponeras och kommer till användning).

Ytterligare faktorer som påverkar vidare leveranser är att bilderna måste vara digitaliserade samt helt fria för vidare användning, även kommersiellt.